

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.06.074.01

**Inventaris van de archieven van de Afdeling
Algemeen Secretariaat van de Ministeries van
Economische Zaken en van Landbouw en Visserij en
hun voorgangers, 1918-1945**

Versie: 06-07-2021

H.A.J. van Schie

Nationaal Archief, Den Haag 1995

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Andere toegang.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Organisatie.....	7
Taken.....	9
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	10
De archieven.....	10
De verwerving van het archief.....	10
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Verantwoording van de bewerking.....	11
De inventarisatie.....	11
Verwant materiaal.....	12
Beschikbaarheid van kopieën.....	12
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
NIET NAAR ONDERWERP GEORDENDE STUKKEN.....	13
NAAR ONDERWERP GEORDENDE STUKKEN.....	15
.07 ORGANISME.....	15
.07.1 Instelling, ontwikkeling, opheffing.....	15
.07.2 Betrekkingen tot andere lichamen en organen.....	15
.07.35 Functionering van het orgaan. Beheershandelingen.....	15
.07.352 Financiën.....	15
.07.353 Benodigdheden en hulpmiddelen.....	16
.07.354 Gebouwen, terreinen en werken voor de dienst bestemd.....	16
.07.355 Uitoefening van de dienst. Klachten.....	17
.07.53 Functionarissen.....	17
.07.55 Diensten. Bedrijven. Afdelingen.....	18
.07.58 Delegaties en gedelegeerden. Commissies en commissarissen.....	18
.07.72 Beleidsbepaling.....	18
.07.73 Behandelingsprocedures.....	18
.07.76 Regeling en vaststelling van de bestuurshandelingen.....	19
.07.81 Representatief optreden.....	19
.07.812 Koninklijke en buitenlandse onderscheidingen.....	19
.08 PERSONEEL.....	21
.08.2 Begin, vervulling en beëindiging der dienstbetrekking.....	21
.08.3 Plichten van en gezag over het personeel.....	22
.08.4 Personeelsformatie.....	23
.08.5 Ambtelijke bevoegdheden van het personeel.....	23
.08.8 Andere personeelsaangelegenheden.....	23
351 TAAKUITVOERING DOOR DE RIJKSOVERHEID.....	23
351.715 Belastingen.....	23
351.75 Openbare orde.....	23
351.76 Openbare zedelijkheid.....	24
351.77 Openbare gezondheid.....	24
351.82 Economische aangelegenheden.....	24
351.86 Landsverdediging.....	24

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Visserij en Voorgangers: Afdeling Algemeen Secretariaat

Archiefbloknummer:

E23283

Omvang:

164 inventarisnummer(s) 7,25 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Visserij en Voorgangers / Afdeling Algemeen Secretariaat, 1918-1945

Dit archief is gevormd door de volgende archiefvormers

Ministerie van Arbeid, Afdeling Algemeen Secretariaat

Ministerie van Arbeid, Handel en Nijverheid, Afdeling Algemeen Secretariaat

Ministerie van Economische Zaken, Afdeling Algemeen Secretariaat

Ministerie van Economische Zaken en Arbeid, Afdeling Algemeen Secretariaat

Ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, Afdeling Algemeen Secretariaat

Ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, Algemene Dienst

Ministerie van Landbouw en Visserij, Afdeling Algemeen Secretariaat

Ministerie van Landbouw en Visserij, Algemene Dienst

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De taken van de afdeling Algemeen Secretariaat van de Ministeries van Economische Zaken en van Landbouw en Visserij en hun voorgangers (1918-1945) lagen op het terrein van het beheer van het ministerie. Het Algemeen Secretariaat droeg onder andere zorg voor de interne administratie (inkoop, huisvesting, archivering en dergelijke), de behandeling van geheime zaken en het regelde de toegang tot de ministers. Het archief van het Algemeen Secretariaat bevat naar onderwerp en niet naar onderwerp geordende stukken. De niet naar onderwerp geordende stukken zijn toegankelijk via klappers op namen of trefwoorden en (kabinets)agenda's. De naar onderwerp geordende stukken zijn ingedeeld in de volgende rubrieken: Organisme (ondermeer instelling, ontwikkeling, opheffing, betrekkingen, functioneren, personeel, onderscheidingen) en Taakuitvoering (onder andere belastingen, openbare orde, zedelijkheid en gezondheid, economische aangelegenheden, landsverdediging).

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

ANDERE TOEGANG

De stukken betreffende het verlenen van koninklijke onderscheidingen zijn tamelijk volledig bewaard gebleven. Deze dossiers, voorzover afkomstig van de Ministeries van Arbeid, Handel en Nijverheid, van Economische Zaken en Arbeid en van Sociale Zaken zijn afzonderlijk gehouden en geïnteriseerd (nummer toegang: 2.15.14).

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Visserij en Voorgangers: Afdeling Algemeen Secretariaat, nummer toegang 2.06.074.01, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, EZ / LV / Algemeen Secretariaat, 2.06.074.01, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

ORGANISATIE

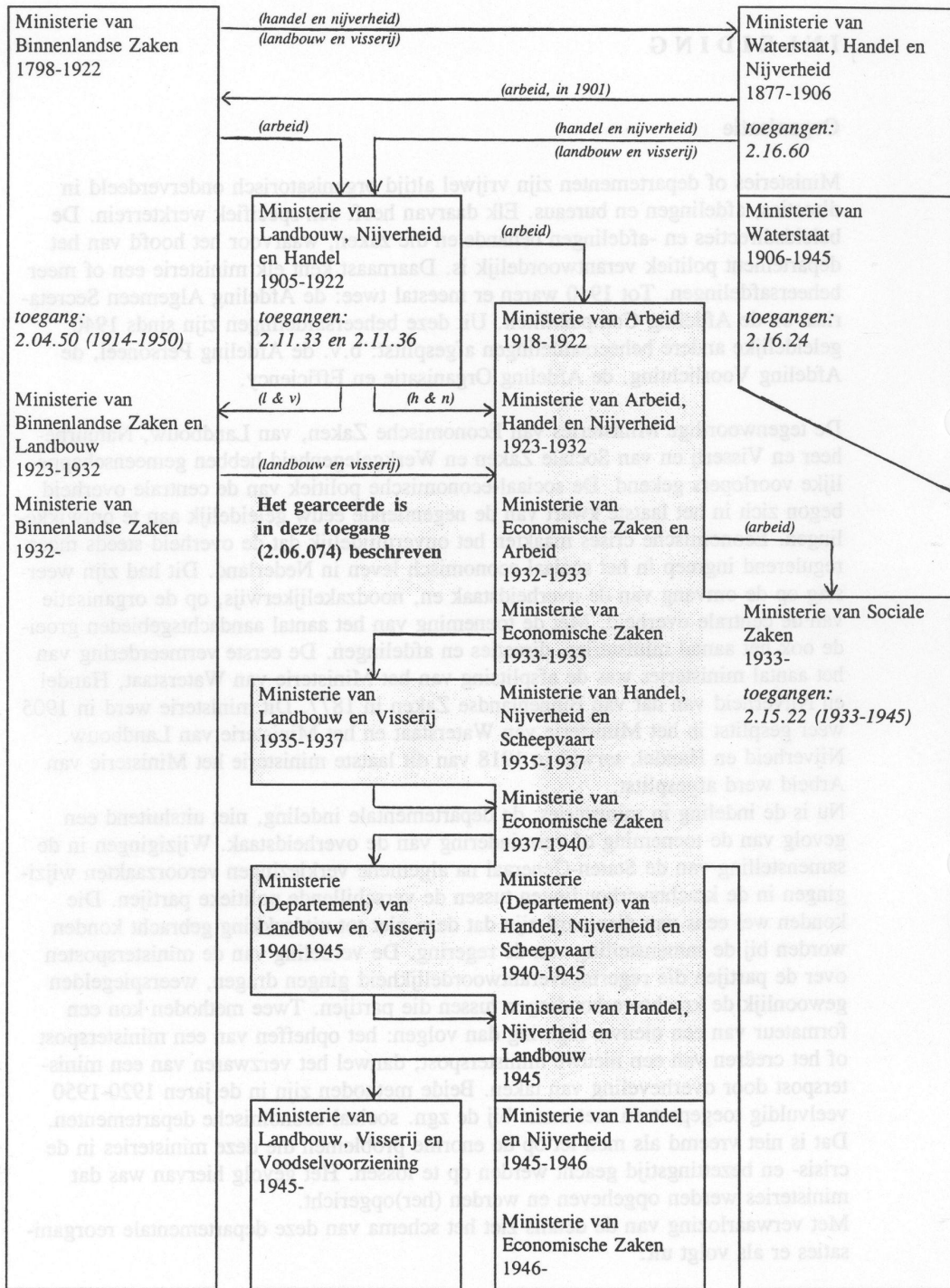
Ministeries of departementen zijn vrijwel altijd organisatorisch onderverdeeld in directies, afdelingen en bureaus. Elk daarvan heeft een specifiek werkterrein. De beleidsdirecties en -afdelingen behandelen die zaken, waarvoor het hoofd van het departement politiek verantwoordelijk is. Daarnaast kent elk ministerie een of meer beheersafdelingen. Tot 1940 waren er meestal twee: de Afdeling Algemeen Secretariaat en de Afdeling Comptabiliteit. Uit deze beheersafdelingen zijn sinds 1940 geleidelijke andere beheersafdelingen afgesplitst: b.v. de Afdeling Personeel, de Afdeling Voorlichting, de Afdeling Organisatie en Efficiency.

De tegenwoordige Ministeries van Economische Zaken, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben gemeenschappelijke voorlopers gekend. De sociaal-economische politiek van de centrale overheid begon zich in het laatste kwart van de negentiende eeuw geleidelijk aan te ontwikkelen. Economische crises maakten het onvermijdelijk dat de overheid steeds meer regulerend ingreep in het sociaal-economisch leven in Nederland. Dit had zijn weerslag op de omvang van de overheidstaak en, noodzakelijkerwijs, op de organisatie van de centrale overheid. Met de toeneming van het aantal aandachtsgebieden groeide ook het aantal ministeries, directies en afdelingen. De eerste vermeerdering van het aantal ministeries was de afsplitsing van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid van dat van Binnenlandse Zaken in 1877. Dit ministerie werd in 1905 weer gesplitst in het Ministerie van Waterstaat en het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel, terwijl in 1918 van dit laatste ministerie het Ministerie van Arbeid werd afgesplitst.

Nu is de indeling in ministeries, de departementale indeling, niet uitsluitend een gevolg van de toeneming of vermindering van de overheidstaak. Wijzigingen in de samenstelling van de Staten-Generaal na algemene verkiezingen veroorzaakten wijzigingen in de krachtsverhoudingen tussen de verschillende politieke partijen. Die konden wel eens van dien aard zijn dat deze niet tot uitdrukking gebracht konden worden bij de samenstelling van de regering. De verdeling van de ministersposten over de partijen die regeringsverantwoordelijkheid gingen dragen, weerspiegelden gewoonlijk de krachtsverhoudingen tussen die partijen. Twee methoden kon een formateur van een nieuwe regering dan volgen: het opheffen van een ministerspost of het creëren van een nieuwe ministerspost, danwel het verzwaren van een ministerspost door overheveling van taken. Beide methoden zijn in de jaren 1920-1950 veelvuldig toegepast en met name bij de zgn. sociaal-economische departementen. Dat is niet vreemd als men let op de enorme problemen die deze ministeries in de crisis- en bezettingstijd geacht werden op te lossen. Het gevolg hiervan was dat ministeries werden opgeheven en werden (her)opgericht.

Met verwaarlozing van de details ziet het schema van deze departementale reorganisaties er als volgt uit:

SCHEMATISCH OVERZICHT VAN DE SOCIAAL ECONOMISCHE DEPARTEMENTEN 1877-1947

Toelichting op het schematisch overzicht.

De kolommen geven de ministeries weer, die tussen 1877 en 1947 belast zijn geweest met de zorg voor de handel en nijverheid, de landbouw en visserij en de sociale wetgeving en de arbeidsverhoudingen. Waar de kolommen met elkaar verbonden zijn, is sprake van één administratieve organisatie voor twee of drie ministeries.

De pijlen geven de richting aan van de overgang van belangrijke beleidsterreinen van het ene naar het andere ministerie als gevolg van oprichting en opheffing van ministeries. Kleinere verschuivingen in het takenpakket van ministeries zijn niet vermeld.

De arcering duidt op de ministeries, waarvan de archieven van de afdelingen Algemeen Secretariaat en Comptabiliteit in deze inventaris 2.06.074 zijn beschreven.

De cursief vermelde nummers van 'toegangen' verwijzen naar de inventarissen bij het Algemeen Rijksarchief, waarin de archieven van de afdelingen Algemeen Secretariaat en Comptabiliteit van verwante ministeries zijn beschreven.

Deze reorganisaties hadden ook consequenties voor de archiefvorming bij de ministeries, zij het slechts op beperkte schaal. Bij oprichting of opheffing van een ministerie bleven de beleidsdirecties bestaan. Deze verhuisden slechts van het ene naar het andere ministerie, zoals dat vele malen is gebeurd met b.v. de Directie van Handel en Nijverheid en de Directie van de Landbouw. De beheersafdelingen daarentegen, in deze periode nog beperkt tot de Afdeling Algemeen Secretariaat en de Afdeling Comptabiliteit, waren wel nauw verbonden met de lotgevallen van een ministerie. Toen dan ook in 1918 een nieuw Ministerie van Arbeid werd opgericht, werd bij dat ministerie dan ook terstond een Afdeling Algemeen Secretariaat en een Afdeling Comptabiliteit opgericht. Evenzo verdwenen per 1 januari 1923 de gelijknamige afdelingen van het op die datum opgeheven Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel. Bij de reorganisaties in de jaren dertig werd dit iets anders aangepakt. Toen in 1933 het Ministerie van Sociale Zaken werd afgesplitst van het Ministerie van Economische Zaken en Arbeid, werden geen beheersafdelingen ingesteld bij het nieuw opgerichte ministerie. De beide bestaande beheersafdelingen functioneerden ook voor het Ministerie van Sociale Zaken. Evenzo geschiedde in 1935 en 1940 bij de oprichting van het Ministerie van Landbouw en Visserij. De opheffing van dit Ministerie in 1937 en in 1945 was dus zeer eenvoudig, want er behoefden geen ambtenaren overgeplaatst of ontslagen te worden! Het nadeel was wel dat de ambtenaren van deze beheersafdelingen zaken moesten behandelen voor twee of drie ministers. Zo kon één ambtenaar twee of drie gelijkkluidende circulaires op zijn bureau krijgen ter behandeling. Deze ambtenaar schreef dan veelal twee of drie vrijwel gelijkkluidende concepten van de antwoordbrief, welke vervolgens door de twee of drie ministers werden geparafeerd, waarna er twee of drie gelijkkluidende brieven uitgingen, die slechts van elkaar verschilden in ondertekening, briefhoofd en agendanummering. Deze situatie veranderde in 1940, toen bij het Departement van Sociale Zaken eigen beheersafdelingen werden opgericht en in 1945 na de splitsing van het Ministerie van Handel, Nijverheid en Landbouw. Sindsdien beschikt ieder ministerie over eigen beheersafdelingen.

TAKEN

De taken van de Afdelingen Algemeen Secretariaat en Comptabiliteit lagen op het terrein van het beheer van het ministerie. Zij droegen zorg voor de materiële, financiële en personele middelen en voor de formele organisatie, kortom zij maakten het de beleidsafdelingen mogelijk hun werkzaamheden naar behoren te verrichten.

De Afdeling Algemeen Secretariaat verrichtte in hoofdzaak de volgende taken:

- behandeling van geheime zaken, vnl. koninklijke onderscheidingen;
- regelen van audiënties bij de minister;
- vaststelling van interne administratieve voorschriften;

- huishouding van het ministerie, w.o. aankoop van kantoorbenodigdheden;
- beheer der bibliotheek;
- verzorging van het drukwerk;
- behandeling van post- en archiefzaken, telefoon;
- huisvesting van het ministerie, w.o. de luchtbeschermingsdienst;
- behandeling van zaken, die niet tot het werkterrein van een der andere afdelingen behoren, b.v. ministerraadstukken.

De Afdeling Comptabiliteit verrichtte in hoofdzaak de volgende taken:

- begroting, boekhouding, betalingen en rekening en verantwoording;
- salarisadministratie van het ministerie en de buitendiensten;
- rechtspositieregeling van ambtenaren en arbeidscontractanten van het ministerie en de buitendiensten;
- personeelsadministratie van het ministerie, zonder de buiten diensten.

De personeelsadministratie van de buitendiensten werd verricht door de beleidsafdelingen waaronder die buitendiensten ressorteerden.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE ARCHIEVEN

Bij de splitsing van de afdelingen in 1940 en in 1945 zijn ook de archieven gesplitst en verdeeld over de drie ministeries. Deze archiefdelen zijn vervolgens toegevoegd aan de archieven van hun opvolgers. Uit deze archieven is zeer veel vernietigd. Gesteld kan worden dat slechts enkele fragmenten bewaard zijn gebleven. In de jaren 1982 en 1985 hebben de Ministeries van Economische Zaken, van Landbouw en Visserij en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de restanten van deze archiefdelen overgedragen, waarna ze in het Algemeen Rijksarchief weer zijn samengevoegd.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

DE INVENTARISATIE

De oorspronkelijke orde, die aanvankelijk chronologisch en later rubriekmatig geweest moet zijn, was geheel verbroken. Van de archiefbescheiden zijn dossiers of verzameldossiers gevormd, welke zijn ingedeeld in rubrieken, gebaseerd op de standaard archiefcode. Binnen de rubrieken zijn de archiefbestanddelen chronologisch geordend.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

NIET NAAR ONDERWERP GEORDENDE STUKKEN

- 1-12** Agenda's van ingekomen en uitgaande brieven van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Economische Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart.
1933-1943 11 omslagen en 2 pakken
- 1** 1933 agendanrs. 1-301
2 1934 agendanrs. 1-324
3 1935 agendanrs. 1-261
4 1936 agendanrs. 1-173
5 1937 agendanrs. 1-229
6 1938 agendanrs. 1-241
7 1939 agendanrs. 1-314
8 1940 agendanrs. 1-476
9 1941 agendanrs. 1-1180
10 1942 agendanrs. 1-1501
11 1943 te 's-Gravenhage agendanrs. 1-1650, pak
12 1943 juni-dec. te Amersfoort agendanrs. 3001-3120, pak
- 13** Klapper op trefwoorden, voorkomende in de agenda's van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Economische Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, verwijzende naar de agendanummers.
1932-1940 1 deel
- 14-17** Agenda's van ingekomen en uitgaande brieven van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Landbouw en Visserij.
1935-1937 en 1940-1943 4 omslagen
- 14** 1935 sep. 5 - dec. agendanrs. 1-43; 1936 agendanrs. 1-149; 1937 jan. - juli 12 agendanrs. 1-80
15 1940 mei 22 - dec. agendanrs. 1-57; 1941 agendanrs. 1-198
16 1942 agendanrs. 1-358
17 1943 agendanrs. 1-411
- 18** Klapper op trefwoorden, voorkomende in de agenda's van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Landbouw en Visserij, verwijzende naar de agendanummers.
1935-1936 en 1940 1 deel
- 19** Klapper op trefwoorden, voorkomende in de agenda's van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visserij, verwijzende naar de agendanummers, kaartregister.
1941-1944 1 doos
- 20** Kabinetsagenda van ingekomen en uitgaande brieven van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Economische Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, welke als vertrouwelijke of geheime stukken zijn behandeld.
1933-1943 1 pak
- 21** Klapper op namen en trefwoorden, voorkomende in de kabinetsagenda van de

-
- Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Economische Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, verwijzende naar de agendanummers.
1932-1940 1 deel
- 22** Kabinetsagenda van ingekomen en uitgaande brieven van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Landbouw en Visserij, welke als vertrouwelijke of geheime stukken zijn behandeld.
1935-1937 en 1940-1943 1 omslag
- 23** Klapper op namen en trefwoorden, voorkomende in de kabinetsagenda van de Afdeling Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Landbouw en Visserij, verwijzende naar de agendanummers.
1935-1936 en 1940-1943 1 deel
- 24** Circulaires van de Afdeling Algemeen Secretariaat en, sinds oktober 1943, van de Afdeling Algemene Dienst.
1923-1945 1 pak
Gereconstrueerde serie met stukken uit andere archieven, hoofdzakelijk uit het archief van de Inspectie van het IJkwezen.

NAAR ONDERWERP GEORDEDE STUKKEN**.07 ORGANISME****.07.1 INSTELLING, ONTWIKKELING, OPHEFFING**

- 25** Stukken betreffende de organisatie van het Ministerie van Arbeid, van Arbeid, Handel en Nijverheid en van Economische Zaken en Arbeid.
1918-1932 1 omslag
Zie ook het archief van de Afdeling Comptabiliteit, inv.nr. 53.
- 26** Stukken betreffende de samenstelling van een overzicht van de werkzaamheden van het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid en de toezending ervan aan de Belgische Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg te Brussel.
1930-1931 1 omslag
- 27** Circulaire bevattende mededelingen over de gevolgen van de herindeling van taken tussen de Ministeries van Arbeid, Handel en Nijverheid en van Binnenlandse Zaken en Landbouw.
1932 1 omslag
- 28** Correspondentie met de ministers van Binnenlandse Zaken en van Waterstaat inzake de herindeling van enkele departementen van algemeen bestuur.
1932 1 omslag
- 29** Stukken betreffende de vaststelling van bepalingen omtrent de vlag van het Koninkrijk der Nederlanden.
1936 1 omslag

.07.2 BETREKKINGEN TOT ANDERE LICHAMEN EN ORGANEN

- 30** Stukken betreffende de houding, aan te nemen door de burgerbevolking en door ambtenaren in geval van dreigende internationale toestand, oorlog en vijandelijke bezetting.
1935-1940 1 omslag

.07.35 FUNCTIONERING VAN HET ORGAAN. BEHEERSHANDELINGEN**.07.352 FINANCIËN**

- 31** Stukken betreffende beantwoording van vragen van de Bezuinigingsinspectie naar de mogelijkheden van bezuiniging bij de Afdeling Volksgezondheid.
1923 4 stukken
- 32** Ingekomen brief van de minister van Financiën geleidende een lijst van onderwerpen die bij de Centrale Reorganisatie Commissie in voorbereiding zijn ter bezuiniging op de rijksuitgaven.
1925 2 stukken
- 33** Stukken betreffende de bijdrage van het departement aan de beantwoording van het voorlopig verslag van de Eerste Kamer omtrent de algemene beschouwingen over de Rijksbegroting voor 1930.

1930 1 omslag

.07.353 BENODIGDHEDEN EN HULPMIDDELEN

34 Stukken betreffende de verkoop van gedrukte bescheiden van het departement door de boekhandelaren Gebroeders Belinfante, de gebroeders Van Cleef te 's-Gravenhage en de Algemene Landsdrukkerij.
1919-1931 1 omslag

35 Stukken betreffende de uitsluiting van de N.V. Transportmaatschappij v/h Dirk van Proosdij van het verhuizen van ambtenaren wegens ontoelaatbare handelingen, en de opheffing van die uitsluiting.
1929-1930 1 omslag

36 Stukken betreffende voorschriften voor de spelling der Nederlandse taal in ambtelijke stukken.
1934-1940 1 omslag

37 Stukken betreffende voorschriften voor het verzenden van dienststukken.
1939-1943 1 omslag

38 Stukken betreffende maatregelen tot papierbesparing bij het departement en de daaronder ressorterende diensten.
1941-1942 1 omslag

39 Circulaires houdende voorschriften voor de interne behandeling van stukken.
1942-1943 1 omslag
Zie ook het archief van de Afdeling Comptabiliteit, inv.nr. 88.

40 Stukken betreffende overname, overdracht en vernietiging van archiefbescheiden van de Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visserij.
1942-1945 1 omslag

.07.354 GEBOUWEN, TERREINEN EN WERKEN VOOR DE DIENST BESTEMD

41 Stukken betreffende de deelname van ambtenaren van het departement aan de activiteiten van de Haagse Burgerwacht, vendel "Arbeid" ter verdediging van het departementsgebouw bij oproer.
1919-1933 1 omslag

42 Stukken betreffende de levering van gas en elektriciteit aan gebouwen, in gebruik bij het departement.
1935-1938 1 omslag

43 Verslagen van vergaderingen van ambtenaren inzake de dislocatie en luchtbescherming van de departementen en rijksdiensten.
1938-1939 1 omslag
Zie ook het archief van de Afdeling Comptabiliteit, inv.nr. 102.

44 Akten van overeenkomst inzake de huur van panden, bestemd voor diensten van het departement, afschriften.
1938-1943 1 omslag

- 45 Notulen van de 1e en 2e vergadering van de Subcommissie inzake de evacuatie van rijksambtenaren van de Commissie Burgerbevolking.
1940 3 stukken

.07.355 UITOEFENING VAN DE DIENST. KLACHTEN

- 46 Stukken betreffende de totstandkoming van een instructie aan de Woningbouwinspecteurs om toezicht te houden op plannen die onder leiding van de architect E. Bos worden uitgevoerd, wegens malversaties, gepleegd bij de Vereeniging "Volksbelang" te Emmen.
1922-1923 1 omslag
- 47 Ingekomen circulaire houdende voorschriften voor de dienstuitvoering bij heuglijke en droevige gebeurtenissen in het Koninklijk Huis.
1923-1939 1 omslag
- 48 Stukken betreffende de behandeling van een klacht over het optreden van de rijksinspectrice voor de tuberculosebestrijding in de provincie Noord-Holland.
1924 1 omslag
- 49 Stukken betreffende een onderzoek naar de zedelijke gedragingen van dr F.J. Soesman, lid van het Consultatiebureau voor Alcoholisme te 's-Gravenhage, in verband met subsidieverlening aan het bureau.
1925 1 omslag
- 50 Stukken betreffende de behandeling van een klacht over het optreden van de directeur van de Stichting Tijdelijke Graacentrale.
1933 1 omslag
- 51 Ingekomen brief van prof. J. Hudig, hoogleraar aan het Landbouwscheikundig Laboratorium te Wageningen, betreffende klachten en beschuldigingen tegen hem ingebracht door mw ir G.A.A. Eversmann, met notitie.
1933 2 stukken

.07.53 FUNCTIONARISSEN

- 52 Stukken betreffende de verlening van verlof door de Koningin aan de minister.
1923-1933 1 omslag
- 53 Koninklijke besluiten inzake benoeming en ontslag van ministers, afschriften.
1923-1939 1 omslag
- 54 Stukken betreffende de overdracht van het beheer van het departement door de aftredende minister aan zijn opvolger, met delegatie en machtiging van ambtenaren tot ondertekening van stukken.
1925-1937 1 omslag
- 55 Correspondentie met de Minister van Financiën betreffende bezwaren tegen een te zelfstandige positie van de chefs van de afdelingen Comptabiliteit, voortvloeiend uit art. III van de resolutie van de Ministerraad van 1 mei 1928.
1930 1 omslag
- 56 Correspondentie met oud-ministers betreffende de levering van foto's voor een

samen te stellen portrettenreeks van oud-ministers van Economische Zaken en hun voorgangers.

1935 1 omslag

.07.55 DIENSTEN. BEDRIJVEN. AFDELINGEN

57 Stukken betreffende de samenvoeging van de Veeartsenijkundige Dienst en de Veterinaire Inspectie van de Volksgezondheid.
1924-1925 1 omslag

58 Brief aan de Voorzitter van de Ministerraad betreffende de mogelijke concentratie van de economische voorlichtingsdiensten ten behoeve het verslag van de Bezuinigingscommissie, minuut.
1930 1 stuk

.07.58 DELEGATIES EN GEDELEGEERDEN. COMMISSIES EN COMMISSARISEN

59 Stukken betreffende opgave van commissies van onderzoek naar mogelijke bezuinigingen bij het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid, in verband met opmerkingen in de Eerste Kamer.
1929 3 stukken

.07.72 BELEIDSBEPALING

60 Stukken betreffende opgave van de passage op te nemen in de Troonrede, betrekking hebbend op het terrein van bemoeiingen van het departement.
1924-1933 1 omslag

.07.73 BEHANDELINGSPROCEDURES

61 Ingekomen brieven van het Kabinet der Koningin, houdende uitnodigingen aan de minister voor conferenties met de Koningin.
1918-1933 1 omslag

62 Stukken betreffende de procedure van de behandeling van wetsontwerpen, welke zijn voorbereid door het departement, bij de Raad van State en in de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal.
1923-1933 1 omslag

63 Stukken betreffende de indiening van stukken bij het Kabinet der Koningin in verband met reizen van de Koningin naar het buitenland.
1924-1933 1 omslag

64 Stukken betreffende de samenwerking van de Ministeries van Arbeid, Handel en Nijverheid en van Financiën inzake de volkshuisvesting.
1930-1931 1 omslag

65 Stukken betreffende de administratieve afhandeling van beslissingen in geschillen van bestuur, afschriften.
1932-1933 1 omslag

66 Correspondentie met de particulier secretaris van de Koningin inzake de beantwoording van een brief van A. Brander te Groningen.
1933 2 stukken

.07.76 REGELING EN VASTSTELLING VAN DE BESTUURSHANDELINGEN

- 67** Stukken betreffende de vaststelling van het model van en de procedure voor een besluit van de Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, in de plaats komend van Koninklijke besluiten.
1940 1 omslag
- 68** Stukken betreffende de indeling van Urk in dezelfde ressorten als de Noord-Oost Polder voor de toepassing van wettelijke voorschriften.
1943 1 omslag

.07.81 REPRESENTATIEF OPTREDEN

- 69** Stukken betreffende uitnodigingen van het Kabinet der Koningin aan de minister om de officiële ontvangst van de koningen van Zweden en Noorwegen bij te wonen.
1923 5 stukken
- 70** Stukken betreffende bemiddeling bij de financiële ondersteuning door de Koningin van de werkzaamheden van het Centraal Comité voor Steun aan Nederlanders in het Buitenland.
1923 1 omslag
- 71** Brief aan het Kabinet der Koningin met gegevens over Noord-Brabant, in verband met een voorgenomen bezoek van de Koningin aan die streek, concept, met nota's.
1924 3 stukken
- 72** Stukken betreffende een verzoek van F. Mouwen te Enghien-les-Bains bij Parijs om een audiëntie ter verkrijging van een introductie bij de Franse gezant in 's-Gravenhage.
1930 1 omslag
- 73** Ingekomen telegram houdende bericht van overlijden van mr M.W.F. Treub, met condoléancebrief.
1931 2 stukken
- 74** Brief aan de Voorzitter van de Ministerraad houdende verzoek om toestemming tot het bezoeken van de tentoonstelling van woningbouw en stadsuitbreiding te Berlijn door het hoofd van de Afdeling Volksgezondheid, minuut.
1931 1 stuk
- 75** Ingekomen brief van de Voorzitter van de Ministerraad inzake de bezuiniging op de kosten van congressen e.d.
1932 1 stuk
- 76** Correspondentie met de directeur-generaal van de Arbeid betreffende een meningsverschil inzake de benoeming van afgevaardigden naar de 17e Internationale Arbeidsconferentie te Genève.
1933 4 stukken

.07.812 KONINKLIJKE EN BUITENLANDSE ONDERSCHIEDINGEN

- 77** Stukken betreffende bemiddeling bij het verlenen van het predikaat 'Koninklijke'

- aan ondernemingen.
1921-1922 1 omslag
- 78** Stukken betreffende het zenden van een gelukwens van de minister aan J. Strous, tekenaar bij de machinefabriek Werkspoor bij gelegenheid van diens 75-jarig dienstjubileum.
1925 1 omslag
- 79** Koninklijke besluiten houdende toekenningen van koninklijke onderscheidingen, afschriften.
1928-1933 1 omslag
- 80** Ingekomen brief van de minister van Binnenlandse Zaken, geleidende kabinetsstukken betreffende decoratievoorstellen per 31 augustus 1931 en 1932, toegezonden in verband met de overgang van de Directie van de Landbouw van Binnenlandse Zaken naar Economische Zaken en Arbeid.
1930-1932 1 omslag
- 81** Lijsten van personen die zijn voorgedragen voor een eremedaille in zilver en brons, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau.
1932-1936 1 omslag
- 82** Stukken betreffende rantsoenering en voorschriften voor de toekenning van Koninklijke onderscheidingen.
1932-1940 1 pak
- 83-114** Stukken betreffende de toekenning van Koninklijke onderscheidingen aan personen, werkzaam op het terrein van bemoeiingen van het departement van Economische Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, geordend op agendanummer.
1933-1940 32 pakken
- Zie voor de Koninklijke onderscheidingen, die verleend zijn in de periode 1919-1933 de inventaris 2.15.14 en, voor de periode 1919-1922 bovendien 2.11.36.01.
- 83** 1933 agendanr. 1-101
- 84** 1933 agendanr. 102
- 85** 1933 agendanr. 103-226
- 86** 1933 agendanr. 227-386
- 87** 1934 agendanr. 1-43 (lijsten)
- 88** 1934 agendanr. 43 (correspondentie)
- 89** 1934 agendanr. 44-107
- 90** 1934 agendanr. 108-235
- 91** 1935 agendanr. 1-65 (voordrachten en lijsten)
- 92** 1935 agendanr. 65 (correspondentie) -97
- 93** 1935 agendanr. 98-170
- 94** 1935 agendanr. 171-247
- 95** 1936 agendanr. 1-40 (lijsten)
- 96** 1936 agendanr. 40 (correspondentie) -99
- 97** 1936 agendanr. 100-213
- 98** 1937 agendanr. 1-50 (lijsten)
- 99** 1937 agendanr. 50 (correspondentie) -69
- 100** 1937 agendanr. 70-159
- 101** 1937 agendanr. 160-241
- 102** 1937 agendanr. 242-335
- 103** 1938 agendanr. 1-70 (lijsten)
- 104** 1938 agendanr. 70 (correspondentie)

105	1938 agendanr. 71-150
106	1938 agendanr. 151-250
107	1938 agendanr. 251-371
108	1939 agendanr. 1-70 (lijsten)
109	1939 agendanr. 70 (correspondentie)
110	1939 agendanr. 71-149
111	1939 agendanr. 150-219
112	1939 agendanr. 220-309
113	1940 agendanr. 1-69
114	1940 agendanr. 70-131

115-119	Stukken betreffende de toekenning van Koninklijke onderscheidingen aan personen, werkzaam op het terrein van bemoeiingen van het departement van Landbouw en Visserij, geordend op agendanummer. 1935-1937	5 pakken
115	1935 agendanr. 1-42	
116	1936 agendanr. 1-35 (lijsten)	
117	1936 agendanr. 35 (correspondentie)-113	
118	1937 agendanr. 1-30	
119	1937 agendanr. 31-97	

120-126	Klapper op namen van personen die in de periode c. 1880-1940 door de ministers van Economische Zaken en van Landbouw en Visserij en hun voorgangers zijn voorgedragen resp. op hun voordracht zijn begiftigd met een onderscheiding, verwijzende naar de agendanummers van de kabinetsagenda's, kaartregister. C.1945	7 dozen
	De volgnummers, vermeld in de laatste kolom, verwijzen naar de dozen, waarin de stukken bij het Ministerie van Economische Zaken geborgen zijn geweest. Ze hebben thans geen betekenis meer.	
120	A - C	
121	D - G	
122	H - Kn	
123	Ko - M	
124	N - R	
125	S - U	
126	V - Z	

127-129	Stukken betreffende de verlening van verlof tot het aannemen van buitenlandse onderscheidingen. 1933-1941	3 pakken
127	1933-1934	
128	1935-1937	
129	1937-1941	

130	Stukken houdende opgaven van buitenlandse onderscheidingen waarvoor geen verlof tot aannemen behoeft te worden gevraagd. 1935-1939	1 omslag
------------	---	----------

.08 PERSONEEL

.08.2 BEGIN, VERVULLING EN BEËINDIGING DER DIENSTBETREKKING

131	Correspondentie met mr G. van Meerbeke te Maastricht betreffende inlichtingen over een vacante functie bij de Afdeling Arbeid van het departement. 1918	2 stukken
------------	--	-----------

-
- 132** Brief aan de voorzitter van de Ministerraad inzake de regeling van de beëdiging van departementsambtenaren, afschrift.
1919 1 stuk
- 133** Stukken betreffende ontslag van personeel als gevolg van bezuinigingen.
1923-1924 1 omslag
- 134** Verklaringen van ambtsdragers en ambtenaren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, dat zij de verplichtingen aan hun betrekking en lidmaatschap verbonden naar behoren zullen vervullen.
1923-1931 1 omslag
- 135** Stukken betreffende een verzoek om opgave van het aantal plaatsen en betrekkingen ter opneming van onderofficieren in burgerlijke betrekkingen krachtens het capitulantenstelsel.
1924 3 stukken
- 136** Stukken betreffende ontslag van vrouwelijke ambtenaren die in concubinaat leven.
1924 1 omslag
- 137** Ingekomen circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken betreffende voorschriften voor de (her)benoeming van ambtenaren en van personen in andere openbare functies, met nota.
1940 2 stukken
- .08.3 Plichten van en gezag over het personeel**
- 138** Correspondentie met de minister van Financiën betreffende de vraag of een ambtenaar een andere mening mag verkondigen dan de regering, naar aanleiding van een artikel van een ambtenaar van het departement in een tijdschrift betreffende de huurbepaling voor woningwetwoningen.
1924 1 omslag
- 139** Stukken betreffende het aanbrengen van bordjes bij instellingen van het departement met het verzoek aan het publiek om geen fooien te geven.
1924 3 stukken
- 140** Stukken betreffende discretie in acht te nemen door ambtenaren bij uitlatingen in het publiek over adviezen door hen gegeven.
1925 3 stukken
- 141** Stukken betreffende de noodzaak van overleg met de betrokken minister bij de benoeming van ambtenaren tot een ander departement behorend, in commissies.
1930-1932 1 omslag
- 142** Stukken betreffende de redressering van een circulaire van de directeur-generaal van de Arbeid aan de districtshoofden der Arbeidsinspectie en Havenarbeidsinspectie, getiteld: De Crisis en de Arbeidsinspectie, waarin hij een politiek standpunt inneemt.
1931-1932 1 omslag
- 143** Brief aan de minister van Justitie betreffende een rapport omtrent een onderzoek naar gepleegde malversaties te Meerssen en omgeving bij de uitvoering van de

Crisis Varkenswet, minuut.
1933

1 stuk

144

Beschikking van de voorzitter van de Raad van Ministers houdende aanwijzing van verenigingen waarvan ambtenaren geen lid mogen zijn, afschrift.
1938

1 stuk

.08.4 PERSONEELFORMATIE

145

Brief van de secretaris-generaal aan de hoofden van de afdelingen betreffende bezuiniging door vermindering van het aantal ambtenaren en door verlaging van de bezoldiging van ambtenaren, minuut.
1924

1 stuk

.08.5 AMBTELIJKE BEVOEGDHEDEN VAN HET PERSONEEL

146

Beschikkingen van de minister en van de secretaris-generaal houdende delegatie van bevoegdheden en machtiging tot ondertekening van stukken.
1925-1943
Zie ook het archief van de Afdeling Comptabiliteit, inv.nr. 188.

1 omslag

.08.8 ANDERE PERSONEELSAANGELEGENHEDEN

147

Circulaire van de Ministerraad houdende voorschriften voor de behandeling van afzonderlijke verzoeken van vakbonden inzake personeelsbelangen, met geleidebrief.
1923

2 stukken

148

Stukken betreffende het beheer van de kantine van het departement.
1936-1943

1 omslag

149

Brief aan de voorzitter van de Commissie Afvoer Burgerbevolking te 's-Gravenhage met vragen over de evacuatie van de gezinnen van ambtenaren, die moeten verhuizen in verband met de verplaatsing van de Nederlandse regeringsbureaus, minuut.
1942
Ontbreekt

2 stukken

351 TAAKUITVOERING DOOR DE RIJKSOVERHEID

351.715 BELASTINGEN

150

Nota van de minister van Economische Zaken en Arbeid aan de Ministerraad betreffende bezwaren tegen het wetsontwerp Radiobelasting wegens schade voor omroeporganisaties, met geleidebrief.
1932

2 stukken

351.75 OPENBARE ORDE

151

Ingekomen brief van de minister van Justitie betreffende mogelijke grensoverschrijding van Duitse vluchtelingen, met bijlage.
1923

1 omslag

152

Correspondentie met de minister van Binnenlandse Zaken inzake een te verzenden

circulaire aan de burgemeesters betreffende het weren van anti-Duitse reclameplaten.

1933 2 stukken

351.76 OPENBARE ZEDELIIKHEID

153 Brief aan mr M.W. van Lanschot, lid van de Eerste Kamer, inzake wijziging van de Drankwet en de financiële consequenties daarvan voor Rijk en gemeenten, concept en minuut.
1924 2 stukken

154 Stukken betreffende de bestrijding van de smokkelhandel in verdovende middelen.
1930 1 omslag

351.77 OPENBARE GEZONDHEID

155 Stukken betreffende subsidieverlening aan de R.K. Vereeniging voor Kindervacantie- en Herstellingsoorden te Egmond aan Zee, in verband met bezwaren tegen de samenstelling van het bestuur.
1923 1 omslag

351.82 ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

156 Stukken betreffende de voorbereiding van een onderhoud met S.A. Maas, voorzitter van het Verbond van Nederlandse Fabrikanten-Vereenigingen, ter bespreking van de dekking van het tekort van de te Kopenhagen gehouden Nederlandse tentoonstelling.
1923 1 omslag

157 Stukken betreffende een verzoek van de N.V. Tubantia, fabriek van landbouwwerktuigen en machinerieën te Oldenzaal, om financiële steun.
1923 1 omslag

158 Stukken betreffende een verzoek van generaal Miller om medewerking bij het stichten van een groep van industriëlen en personen uit handelskringen ter voorbereiding van een economische organisatie om te trachten veranderingen in Rusland teweeg te brengen.
1931 1 omslag

159 Brief aan de Commissie tot uitvoering van de garantieregeling voor bieten inzake het in bedrijf houden van een suikerfabriek te Zevenbergen, minuut.
1932 1 stuk

351.86 LANDSVERDEDIGING

160 Stukken betreffende voorbereiding van een eventuele overbrenging van de zetel van de regering naar Amsterdam in geval van oorlog.
1918 1 omslag

161 Stukken betreffende de medeondertekening van een Koninklijk besluit inzake de instelling van gezondheids- en verplegingscommissies in militaire stellingen.
1925 3 stukken

162 "Voorschrift betreffende de in geval van oorlog, bij een inval des vijands, voor de

---

afvoer van de uitwijkende, verdreven of in onveilig gebied wonende burgerbevolking te nemen maatregelen", gedrukt, met geleidebrief en ontvangstbevestiging.

1935

4 stukken

163

Ontwerp-besluiten tot het intrekken van een tweetal Koninklijke besluiten betreffende verpleging in oorlogstijd en betreffende het in werkelijke dienst roepen van personeel, bestemd voor buitengewone oproeping uitwendige veiligheid, in verband met de minder gespannen internationale toestand.

1938

4 stukken

164

Ontwerp-besluit tot het instellen van een verbod voor het aandoen van Nederlandse havens door vreemde oorlogsschepen.

1938

2 stukken